

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวเป็นภาคอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมาก เนื่องจากรายได้จากการท่องเที่ยวช่วยสนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะรายได้จากการท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศ ภาครัฐจึงกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ เช่นการปรับลดยุทธการตลาดและประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดเชียงใหม่ นั้นถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคเหนือ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่, 2550: ออนไลน์)

นักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในฐานะผู้บริโภคบริการการท่องเที่ยว มีความต้องการ (Demand) ที่ทำให้คนในแหล่งท่องเที่ยว และกลุ่มนักธุรกิจท่องเที่ยวต้องตอบสนองนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (ศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษา สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549: ออนไลน์)

จากสถิติการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2549 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 5,590,326 คน ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 3,539,772 คน หรือประมาณร้อยละ 63 และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 2,050,554 คน หรือประมาณร้อยละ 37 และมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยคนละ 3,141.02 ต่อวัน โดยในปี พ.ศ. 2549 จังหวัดเชียงใหม่มีรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งหมดรวม 20,699.42 ล้านบาท จากสถิติพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากทวีปยุโรปจำนวน 826,361 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.30 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550: ออนไลน์)

ในปัจจุบันพฤติกรรมกรการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ นั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแบบเดิมที่เป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยตัวแทนนำเที่ยวเป็นหลักและเดินทางเป็นหมู่คณะ (Mass Tourist) เปลี่ยนมาเป็นนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวด้วยตนเอง อาจจะมาเป็นคู่หรือเดี่ยว (FIT: Free Independent Tourist) โดยไม่ใช้บริการของตัวแทนนำเที่ยว (ศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษา สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549: ออนไลน์) นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะหาข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่จากแหล่งข่าวสารได้แก่ คำบอกเล่าของญาติหรือเพื่อน ข้อมูล

จากอินเทอร์เน็ต คำแนะนำจากบริษัทนำเที่ยว และ สื่อสิ่งพิมพ์ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550: ออนไลน์) ทั้งนี้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแหล่งในการหาข้อมูลข่าวสารสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางด้วยตนเอง กำลังได้รับความนิยมในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป้าหมายในการจัดทำสื่อประเภทนี้มุ่งกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวโดยตรง

นิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวมีการจัดทำทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งแบบรายเดือน และรายไตรมาส มีลักษณะเป็นรูปเล่มพิมพ์สีอย่างสวยงาม ซึ่งจากการสำรวจของผู้ศึกษาพบว่านิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการจัดพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศด้วยนั้นมี 12 ฉบับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ก็มีภาษาฝรั่งเศส และ ญี่ปุ่น เช่น คอมพาส (Compass) ซิตี้ไลฟ์ (Citylife) อาร์ตแอนด์คัลเจอร์ (Art and Culture) พาสปอร์ตสุวรรณภูมิ (Passport to Suvarnaphoum) ช้างเผือกแม่กาศรินทร์แอนด์แมพ (Chang Puak Magazine & Maps) เป็นต้น

สาเหตุที่ทำให้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนี้ได้รับความนิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เนื่องจากนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวจะมีการจัดพิมพ์อย่างสวยงาม และเป็นแหล่งข้อมูลด้านสินค้าและบริการต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ และยังมีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้สามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ และตอบสนองความต้องการในการหาข้อมูลด้านต่างๆ เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ตารางเวลาการคมนาคม เช่น รถไฟ เครื่องบิน เป็นต้น นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังสามารถเข้าถึงสื่อประเภทนี้ได้ง่าย และสะดวกในการพกพา ดังนั้น นิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยว จึงมีประโยชน์และช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่อย่างมาก

จากความสำคัญและประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่นี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาด้านพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ นิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวยุโรปซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจที่จัดทำสื่อประเภทนี้ รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ที่จะสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ในนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับพฤติกรรมการเปิดรับ และการใช้ประโยชน์จากสื่อ นอกจากนี้ผลการศึกษาที่ได้ยังสามารถนำไปประยุกต์เป็นแนว

ทางการพัฒนาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวยุโรปได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักท่องเที่ยวชาวยุโรปต่อนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวยุโรปต่อนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักท่องเที่ยวชาวยุโรปต่อนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวยุโรปต่อนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อเป็นแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวผ่านนิตยสารแจกฟรีไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวยุโรปที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่และสนองต่อความต้องการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์

การเปิดรับสื่อ หมายถึง การแสวงหาข้อมูล การเปิดรับข้อมูล และการเปิดรับประสบการณ์ (Becker, 1978) โดยในการศึกษาครั้งนี้ เจาะจงเฉพาะการเปิดรับจากนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ หมายถึง ลักษณะการได้มา แหล่งที่ได้มา ความถี่ในการเปิดรับ ยี่ห้อที่เปิดรับ ยี่ห้อที่ชื่นชอบที่สุด เหตุผลที่ชื่นชอบ วัตถุประสงค์ในการเปิดรับ รวมถึงวัตถุประสงค์หลักที่เปิดรับ บุคคลที่มีผลต่อการเลือกเปิดรับ ช่วงเวลาที่เปิดรับ ระยะเวลาที่เปิดรับ ลักษณะการเปิดรับ และเนื้อหาที่เปิดรับ

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจต่อนิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงความพึงพอใจด้านคุณลักษณะของนิตยสาร ด้านลักษณะรูปเล่ม ด้านประเภทของเนื้อหา และด้านการใช้ประโยชน์จากข้อมูล

นิตยสารแจกฟรีเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งธุรกิจใช้โฆษณา ประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ รวมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในด้านการท่องเที่ยวในจังหวัด เชียงใหม่ และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะเป็นรูปเล่ม จัดพิมพ์เป็นรายเดือน และรายไตรมาส จัดพิมพ์สีและขนาดต่างๆกัน เป็นภาษาอังกฤษ กับภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาญี่ปุ่น โดยมีการแจกฟรีให้แก่นักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยว สนามบิน ร้านอาหาร โรงแรม ที่พัก เกสต์เฮาส์ เป็นต้น

นักท่องเที่ยวชาวยุโรป หมายถึง บุคคลที่มีสัญชาติประเทศในทวีปยุโรป ซึ่งเดินทางมา ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว พักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร หรือประกอบภารกิจ ใดๆ โดยมีได้มีจุดประสงค์เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved